

OBSAH

PŘEDMLUVA

Hranice světa – 5 000 let námořní navigace 9

1. KAPITOLA: **Mýty a pohádky, badatelé a fakta**

Od doby bronzové k novověku –

Pýtheás vídal tytéž hvězdy jako Magalhães a Cook 17

2. KAPITOLA: **Pokrok díky počítání a měření**

V čem spočívá mořeplavba –

Praktická přírodověda od Thaléta po Newtona 28

3. KAPITOLA: **Vzhůru za stále novými obzory**

Velkolepé činy nautiky umožnily plavit se kamkoli –

Svět za ranními červánky 39

4. KAPITOLA: **Cesta do Puntu – země zlata**

První historická cesta po moři –

Expedice královny Hatšepsut roku 1483 př. n. l. 46

5. KAPITOLA: **Z Arabského moře k Héraklovým sloupům**

Vrcholná doba Féníčanů –

Obeplutí Afriky od východu na západ roku 600 př. n. l. 55

6. KAPITOLA: **Až na konec antického světa**

Pýtheás z Massalie – cesta do Thulé 300 let př. n. l. –

„Tady trvá nejdelší den přesně devatenáct hodin!“ 64

7. KAPITOLA: **Velikost světa**

Jak Eratosthenés měřil Zemi – Slunce v studni 74

8. KAPITOLA: **Periplus Eritrejského moře**

Námořní cesty z Rudého moře do Indie v 1. a 2. století –

Římský obchod s Indií 81

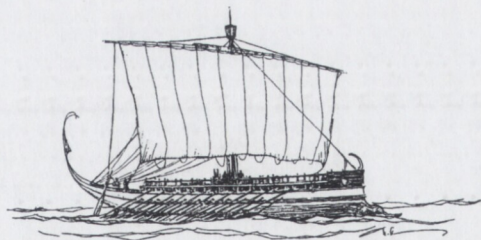
9. KAPITOLA: **Světce a moře**

Do Ameriky a zpět – Zpola legendární cesty irského mnicha

Brendana do Severní Ameriky v 6. století 91

10. KAPITOLA: Sindibád Námořník <i>Mořeplavba ve znamení pŭlměšice –</i> <i>V 7. a 8. století plachtily arabské dhau do Indie a Číny</i>	102
11. KAPITOLA: Navigace Vikingů <i>Plavba po rovnoběžkách –</i> <i>Kolonizační pokusy Vikingů v Grónsku a v Novém světě</i>	115
12. KAPITOLA: Stín „pei“ <i>Říše středu –</i> <i>Velký náskok věd v Číně a proč byl pro Evropu ztracen</i>	126
13. KAPITOLA: Od magnetitu k odchylce <i>Vývoj lodního kompasu – Flavio Gioja z Amalfi</i>	137
14. KAPITOLA: Křesťanská mořeplavba <i>Zánik galér –</i> <i>Poutníci, křižáci, kupci, piráti a Osmané: Středozevní</i> <i>moře jako oblast napětí mezi křesťanstvím a islámem</i>	147
15. KAPITOLA: Moc peněz <i>Vítězné tažení kogy – Hanza: Svaz měst ovládá obchod</i> <i>a politiku od Novgorodu po Lisabon</i>	161
16. KAPITOLA: Astroláb a Jakubova hůl <i>Počátky navigace – Od Aristarcha ze Samu po Regiomontana</i>	172
17. KAPITOLA: „Nejskvělejší a nejposlušnější z námořních kapitánů“ <i>Konec středověku – Gil Eanes obeplouvá mys Bojador</i>	181
18. KAPITOLA: Načítání vzdáleností <i>Od odhadů k měření – Kurz a plavba</i>	195
19. KAPITOLA: Znovuobjevení Ameriky <i>Kryštof Kolumbus – místokrál Západní Indie</i>	202
20. KAPITOLA: Co je za obzorem? <i>Geografie moří – Vývoj projekce námořních map</i>	217
21. KAPITOLA: Fernão de Magalhães <i>První plachetnice, která obeplula svět –</i> <i>Mapy světa bohatší o další oceán</i>	228

22. KAPITOLA: Smrt ve věčném ledu <i>Holandané prozkoumávají Arktidu – Willem Barents hledá severovýchodní cestu</i>	248
23. KAPITOLA: Carský orel nad Aljaškou <i>Přínos Ruska – Objevitelské cesty a smrt Vita Beringa v severním Pacifiku</i>	264
24. KAPITOLA: Setkání prostoru s časem <i>Stanovení zeměpisné délky – Od přesýpacích hodin k chronometru</i> . .	286
25. KAPITOLA: Vědychtivost a kyselé zeli <i>Kapitán Cook – „Největší badatel své doby“ mapuje Pacifik</i>	300
26. KAPITOLA: Poslední oceán <i>O závod k severnímu pólu – Odhalení Arktidy</i>	322
ZÁVĚR: Svět je dobyt <i>Mezery ve vědění zůstávají</i>	330

PŘÍLOHY

Chronologie	334
Použitá literatura	338
Zdroje ilustrací	341
Poznámky	343
Rejstřík	367